

МОВА ІНТЕРНЕТУ: ТЕОРЕТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ

Полякова Тетяна Леонідівна,
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри прикладної лінгвістики
Національного аерокосмічного університету
імені М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»
tatyana_kharkov@outlook.com
orcid.org/0000-0002-3353-2228

Дубцова Ольга Вячеславівна,
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки,
іноземної філології та перекладу
Харківського національного економічного
університету імені Семена Кузнеця
olgadubtsova@ukr.net
orcid.org/0000-0002-2612-5843

Мета дослідження полягає в аналізі деяких теоретичних проблемних питань, пов'язаних із функціонуванням мови в мережі Інтернет: вибору терміна для мови, що обслуговує інтернет-комунікацію, аналізу поєднання рис усного й писемного мовлення та мовних особливостей на графічному, лексичному, синтаксичному рівнях, на рівні словотвору.

Для вирішення поставлених у роботі завдань використано такі **методи** дослідження, як: метод аналізу інформації, метод синтезу, описовий метод.

Результати дослідження. Вітчизняна й особливо зарубіжна інтернет-лінгвістика характеризуються великою кількістю термінів для позначення мови, що функціонує в мережі Інтернет (мова Інтернету, мова, що обслуговує електронні засоби комунікації, Netspeak, e-language, computer-mediated language та ін.), що пояснюється постійним розвитком інтернет-технологій та опосередкованістю комунікації електронним каналом зв'язку.

В інтернет-комунікації поєднуються риси як письмової мови (набір повідомлення на клавіатурі, відсутність візуального контакту, наявність гіпертексту та ін.), так і усної (неформальність, фатичний контент, швидкий обмін повідомленнями, використання емотиконів, нехтування правилами орфографії й пунктуації та ін.), що дозволяє говорити про виникнення нового різновиду форми мови – усно-писемної.

Зміни, що відбуваються в мові Інтернету, відбуваються на різних рівнях: графічному (множинне написання знаків пунктуації; написання великими літерами слів, груп слів та окремих речень; багаторазове повторення в слові однієї і тієї ж літери; використання знаків @, #); лексичному (використання слів, що передають емоційно-експресивне значення та імітують настрій користувача, термінів, неологізмів); синтаксичному (вживання номінативних, еліптичних речень); на рівні словотвору (використання буквено-складового та буквено-цифрового способів написання слів, ініціальних скорочень).

Висновки. Мова Інтернету є складним, унікальним явищем, яке стрімко змінюється внаслідок впливу інформаційних технологій, що постійно розвиваються, і появи нових форматів спілкування, що ставить нові завдання та вказує на перспективи подальших досліджень.

Ключові слова: інтернет-лінгвістика, інтернет-комунікація, мова, яка обслуговує електронні засоби комунікації, усно-писемне мовлення, мовні засоби.

LANGUAGE OF THE INTERNET – THEORETICAL ISSUES OF FUNCTIONING

Poliakova Tetiana Leonidivna,

*Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department
of Applied Linguistics
National Aerospace University
“Kharkiv Aviation Institute”
tatyana_kharkov@outlook.com
orcid.org/0000-0002-3353-2228*

Dubtsova Olha Vyacheslavivna,

*Ph.D. in Philology, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Pedagogy,
Foreign Philology and Translation
Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics
olgadubtsova@ukr.net
orcid.org/0000-0002-2612-5843*

The purpose of the study is to analyze some theoretical issues related to the functioning of language on the Internet: the choice of the term for the language serving Internet-communication, analysis of the combination of oral and written speech features, and linguistic features on graphic, lexical, syntactic levels, and on the level of word formation.

Methods. The method of information analysis, the synthesis method, and the descriptive method were used to solve the tasks set in the work.

Research results. The national and especially foreign Internet-linguistics are characterized by a large number of terms to denote the language operating on the Internet (Language of the Internet, language serving electronic means of communication, Netspeak, e-language, computer-mediated language, etc.), due to the constant development of Internet technologies and conducting communication through electronic communication channels.

Internet-communication combines features of both written language (typing the message, lack of visual contact, hypertext availability) and oral (informality, phatic content, fast message exchange, use of emoticons, ignoring spelling and punctuation rules, etc.), which allows talking about the emergence of a new kind of language – oral and written.

Changes in the language of the Internet occur on different levels: graphic (multiple punctuation; capitalization of words, groups of words and sentences; multiple repetitions of the same letter in a word; use of @, #); lexical (use of words that convey emotional and expressive meaning and imitate the user’s mood, terms, neologisms); syntactic (use of nominative, elliptical sentences); on the level of word formation (use of alpha-syllabic and alphanumeric ways of writing words, initial abbreviations).

Conclusions. Language of the Internet is a complex, unique phenomenon that is rapidly changing due to the ever-evolving information technology and the emergence of new formats of communication, which poses new challenges and indicates the prospects for further research.

Key words: Internet-linguistics, Internet communication, language serving electronic means of communication, oral and written speech, linguistic means.

Вступ

Поява Інтернету наприкінці 60-х – початку 70-х років ХХ ст. призвела до виникнення не лише глобального інформаційного середовища, а й нового комунікативного простору й, відповідно, особливих віртуальних спільнот, мережевої культури та, що особливо важливо, мови, яка обслуговує цей новий сегмент соціальної реальності (Горошко, 2007). Мова, що обслуговує інтернет-комунікацію, настільки різноманітна, цікава і мінлива, що ось уже не одне

десятиліття привертає увагу як вітчизняних, так і зарубіжних учених-лінгвістів (Горошко, 2007; Crystal, 2004; Herring, 2019).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Визначення самого поняття комунікації, що відбувається в мережі Інтернет, вже давно викликає дискусії серед дослідників. Одним із перших термінів, що визначає цей вид комунікації і який широко використовується і зараз, є «комп'ютерно-опосередкована комунікація» (Herring, 2019). Згодом великого поширення набув термін «інтернет-комунікація» (Компанцева, 2008). Крім того, в лінгвістичній літературі можна зустріти такі поняття, як «електронна комунікація», що містить експліцитну вказівку на електронний канал передачі інформації (Смирнов, 2004: 12-16); «Інтернет-спілкування» або «комп'ютерне спілкування», під яким розуміють комунікативну дію, що має на увазі обмін інформацією за допомогою комп'ютера (Галичкіна, 2001: 32) та ін. Велика кількість термінів для позначення комунікації в мережі Інтернет зумовлена їх різним семантичним обсягом (Компанцева, 2008: 21–22).

В англійській лінгвістичній літературі широке застосування знайшли терміни *electronically mediated communication* (укр. *електронно-опосередкована комунікація*) та *digitally mediated communication* (укр. *дигітально-опосередкована комунікація*), оскільки за минулі десятиліття змінилося саме розуміння поняття комп'ютерно-опосередкованої комунікації, починаючи від його визначення як обміну текстовими повідомленнями між окремими особами, що набирають їх на клавіатурі та читають з екранів пов'язаних між собою комп'ютерів, до будь-якої *дигітально-опосередкованої комунікації* (Crystal, 2011: 2).

Таким чином, усі ці терміни комунікації, що проходить у мережі Інтернет, тією чи іншою мірою вказують на її головну відмінність від реальної комунікації – опосередкованість електронним каналом зв'язку й у результаті доповнення текстової комунікації графічними, аудіо- та відеоканалами комунікації (Herring, 2018), що без сумніву безпосередньо впливає на мову, яка обслуговує інтернет-комунікацію.

У межах як вітчизняної, так і зарубіжної інтернет-лінгвістики визначено найважливіші лінгвальні властивості англійської інтернет-комунікації (Biber & Egbert, 2018; Herring, 2018; Demata, Heaney, & Herring 2018; Dürscheid & Siever, 2017). Однак мова, що функціонує в цьому комунікативно-інформаційному просторі, перебуває під впливом інформаційних технологій, що постійно стрімко розвиваються, надають інтернет-користувачам усе нові можливості й мають великий вплив на мову, яка постійно змінюється на всіх своїх рівнях.

Мета дослідження полягає в аналізі однієї з основних проблемних галузей інтернет-лінгвістики – функціонування мови в мережі Інтернет. Зазначена мета передбачає виконання таких завдань: 1) розглянути проблеми, пов'язані з вибором терміна, що означає мову, що обслуговує інтернет-комунікацію; 2) проаналізувати поєднання характеристик усного й писемного мовлення; 3) розглянути особливості, що відбуваються в мові на графічному, лексичному, синтаксичному рівнях, на рівні словотвору.

Відповідно до поставленої мети й завдань у роботі були використані такі **методи** дослідження, як: метод аналізу інформації – для виділення одного з напрямів дослідження інтернет-лінгвістики – функціонування мови в мережі Інтернет та вибору терміна для його позначення, для визначення рис усного й писемного мовлення; метод синтезу – для об'єднання даних, отриманих у результаті аналізу особливостей, які відбуваються в інтернет-комунікації на різних мовних рівнях; описовий метод із його елементами порівняння, узагальнення та класифікації лінгвістичного матеріалу.

1. Мова Інтернету – вибір терміна

Стрімкий розвиток інформаційних технологій спричинив також зміни у мові, що обслуговує цю сферу (Crystal, 2004). Ці мовні зміни настільки масштабні і глобальні, що деякі лінгвісти вже говорять про виникнення мережевої або електронної мови, особливо стосовно англійського комунікативного простору (Горошко, 2012: 31).

У термінології Д. Кристала «електронна мова», що використовується в Інтернеті, трактується як *Netspeak* (укр. *інтернет-жаргон, мережева мова*). *Netspeak* є різновидом мови з властивими їй особливостями на графічному, лексичному та синтаксичному рівнях (жаргонізми, скорочення, спеціальна комп'ютерна лексика), а також характеризується використанням особливих семіотичних утворень – смайлів (Crystal, 2004: 24-48). Термін *cyberspeak* (укр. *інтернет-жаргон, кіберсленг*) та інші похідні зі словом *-speak* часто використовувалися в літературі, призначеній для широкого загалу, але їх недоліком було те, що вони вказували на більшу однорідність інтернет-простору, ніж вона є насправді.

Превалювання англійської мови в мережі Інтернет також призвело до появи таких термінів, як *Netlish* та *Weblish*, але ці терміни занадто обмежувальні, якщо брати до уваги зростаючу присутність у мережі китайської та інших мов (Crystal, 2011: 2).

В англійській науковій літературі для позначення мови Інтернету використовуються також терміни *e-language*, *e-talk*, *wired-style*, *geeksspeak*, *netspeak*, *Internet language*, *computer-mediated language*, *computer-mediated discourse*, *online discourse*, *electronic discourse* та ін. (Crystal, 2004).

У вітчизняній лінгвістичній літературі поки що немає єдиного терміна для позначення мовних особливостей і явищ, що відбуваються в мережі Інтернет, та різновиду мови, яка обслуговує інтернет-комунікацію.

Деякі лінгвісти вказують, що з виникненням високих технологій можна говорити про особливий функціональний різновид мови – мови, яка обслуговує електронні засоби комунікації, до яких насамперед належить мова Інтернету (Іванов, 2003). Зокрема, підмову засобів електронної комунікації вважають функціональним різновидом мови, оскільки: 1) сфера функціонування цієї підмови чітко відмежована від інших сфер комунікації, тому що вона здійснюється за допомогою технічних електронних засобів і є опосередкованою ними; 2) ця підмова служить задоволенню специфічних комунікативних цілей (фатичної мети – спілкування заради спілкування); 3) ця підмова «ініціювала» виникнення нової системи мультимедійних жанрів та жанрових форматів і в результаті сприяла розвитку нового напрямку в теорії конвенційних жанрів – *віртуального жанрознавства*; 4) мовні засоби цього функціонального різновиду характеризуються певним набором лексичних та граматичних характеристик, які можна легко виділити, формалізувати та які утворюють єдиний прагматичний комплекс (Іванов, 2003: 791–793).

2. Посвідчення характеристик усного та писемного мовлення в інтернет-комунікації

Традиційно розрізняють дві основні форми мови – усну та писемну, які тісно пов'язані одна з одною, але, незважаючи на їх єдність, кожна з цих форм відрізняється властивими їй характерними рисами. Відмінність між усною та писемною формами мови полягає насамперед у тому, що кожна з них характеризується власною формою існування (Лутовинова, 2009: 120). Таким чином, якщо визначальним критерієм поділу мови вважати форму її існування, можна говорити, що основою комунікації в Інтернеті є писемна мова. Однак мова користувачів Інтернету також характеризується деякими особливостями, які не дають можливості віднести її до писемного мовлення. Цей факт дозволяє говорити про виникнення нового різновиду форми мови – усно-писемної (Yates, 1996), якій притаманні риси як усного, так і писемного мовлення. Так, до рис писемної мови відносять такі характеристики промови комунікантів у мережі Інтернет, як опосередкованість через символи писання (Лутовинова, 2009: 121), дистантність комунікантів, відсутність візуального контакту, наявність гіпертексту, можливість виправлення тексту, набір повідомлення на клавіатурі або, іншими словами, введення особистості в текстовий інтерфейс, читання повідомлень на екрані (Crystal, 2004).

До особливостей вербального складника інтернет-комунікації, які не можуть бути віднесені до писемного мовлення, належать такі характеристики, як: неформальність; фатичний контент; швидкий обмін повідомленнями (Crystal, 2004); часто зневага правилами орфографії й пунктуації; використання емотиконів, емодзі, буквено-складового та буквено-цифрового

написання слів; багаторазове написання розділових знаків з метою передачі емоційного стану автора, вираження емпатичного наголосу, передачі темпу або гучності мови; написання слів і речень із використанням великих літер; використання комп'ютерного жаргону та ін. (Лутовинова, 2009: 121–131). Перелічені особливості усно-писемної форми мовлення у мережі показують, що мова комунікантів в Інтернеті істотно відрізняється як від розмовної мови, так і від писемної, являючи собою унікальне явище, що вимагає подальшого детального вивчення.

3. Вплив цифрових комунікаційних технологій на мову Інтернету

Зміни, що виникають у мові, яка функціонує в Інтернеті, відбуваються в різних аспектах: на рівні лексики, правил побудови висловлювань і зв'язного тексту, жанрово-стилістичних норм, співвідношення норм усного та писемного мовлення, комунікативних стратегій і тактик. Найбільш значущими і частотними з них є: 1) змішання мовних стратегій практично у будь-якому комунікативному інтернет-форматі (блог, форум); 2) інтенсивне генерування комп'ютерного сленгу, елементи якого переходять у загальноживану лексику; 3) відродження епістолярного жанру (особливо з появою в Інтернеті технологій *Інтернету 2.0*); 4) часте використання мовної гри у зв'язку з поширенням ігрових умов комунікації; 5) високий рівень креолізованості, динамічності, інтерактивності, інтертекстуальності та гіпертекстуальності текстів практично у всіх форматах інтернет-комунікації (Горошко, 2009: 112); 6) широке використання невербальних засобів для вираження й опису емоційної сторони мови, що пояснюється необхідністю компенсувати дистантність електронного спілкування та відсутність візуального контакту між комунікантами, надати спілкуванню більш невимушеного, виразного й емоційного характеру (Горошко, 2012: 32).

Вплив дигітальних комунікативних технологій на мову і, зокрема, на її граматику (згідно з С. Херрінг, відмінними рисами *Netspeak* є переважно граматичні зміни в мові) спричинило появу такого поняття, як *e-grammar*, що визначається як набір відмінних рис, які характеризують граматику електронної мови. До таких характеристик відносять особливості на рівні оформлення тексту, орфографії, морфології, синтаксису (Herring, 2019).

До особливостей мови Інтернету в англійській комунікації на *графічному* рівні можна віднести множинне написання знаків пунктуації (*#GoDevils!! 2nd win in a row!!*); написання великими літерами слів, груп слів та окремих речень (*and LOVED IT!*); багаторазове повторення у слові однієї й тієї ж літери (*A ba-a-a-a-a-d idea*), метою яких є передача емоційного забарвлення висловлювання. Також особливістю мови Інтернету є використання різних символів, що мають функціональне значення, – знак @, що ставиться перед назвою акаунта, знак # (хештег). В окрему групу графічних засобів можна винести використання емотиконів і емодзі, що передають емоції, настрої користувача.

До особливостей мови Інтернету на рівні *лексики* належать використання слів типу *Ummm, HaHa, Ugh, Wow, Oooh, Hooray, Ouch, Mmmm*, що передають емоційно-експресивне значення та імітують настрої користувача.

Ще одним прикладом особливостей мови на лексичному рівні є поява термінів, що є особливістю кожного Інтернет-сервісу (*blog, blogger*), великої кількості неологізмів. Так, наприклад, розвиток мікроблогінгу Твіттер призвів до появи великої кількості слів, що мають у своєму складі букви *tw* (*twictionary, tweologism, twaffic, twaddiction*) і поєднання лексем зі словом *twitter* (*twittersphere, twitterholic*) (Crystal, 2011: 58–59).

На рівні словотвору мова Інтернету характеризується використанням:

- буквено-складового написання слів: вживання акронімів (*LOL (laughing out loudly)*); скорочення одного слова (*ppl – people, btwn – between, pwr – power, u – you, y – why*);

- буквено-цифрового способу написання слів (*4 – for, gr8 – great*);

- ініціальні скорочення (*gov't – government, gov – governor, nat'l – national, imp't – important*).

Основною метою використання цих засобів є прагнення економії висловлювання.

Особливістю *синтаксичного рівня* є вживання неповних (номінативних) речень, основою яких є ядерний компонент, виражений іменником (*Gr8 day!*); еліптичних (структурно-неповних) речень (*Looking forward to speaking at #GOP2012 in a few moments – should be fun!*). Ці речення створюють імітацію живої, невимушеної розмови, надаючи їй відтінки емоційності, зближуючи таким чином автора й адресата, що особливо важливо, зважаючи на письмову форму організації мови. Загалом синтаксис мови Інтернету в англomовній комунікації можна охарактеризувати як стислий (англ. *telegraphic*) і фрагментований (англ. *fragmented*) (Herring, 2019: 4).

Отже, у віртуальному просторі діють особливі закони існування та розвитку мови, які проявляють себе на всіх мовних рівнях. Мовна традиція вступає у протидію з мовною творчістю, прагнення до економічності мовного висловлювання позначається і на семантиці, і на формах слова, і на синтаксичних зв'язках (Штукарева, 2012: 294).

Таким чином, можна зробити **висновок**, що одним із нагальних питань інтернет-лінгвістики є вибір терміна для позначення мови, що функціонує в Інтернеті. Незважаючи на великий вибір запропонованих термінів як у вітчизняній (*мова Інтернету, мова, що обслуговує електронні засоби комунікації*), так і в зарубіжній (*netspeak, cyberspeak, e-language, e-talk, wired-style, geekspeak, Internet language, computer-mediated language, computer-mediated discourse, online discourse, electronic discourse*) лінгвістиці, вчені ще не дійшли єдиної думки з цього питання. Кожен із запропонованих термінів акцентує певні характеристики цього поняття, пов'язані з опосередкованістю комунікації електронним каналом зв'язку. На появу нових термінів впливають інформаційні технології, що постійно стрімко розвиваються. Але найбільш вживаним терміном вважається термін *мова Інтернету*.

Важливою особливістю інтернет-комунікації є поєднання рис писемного мовлення (набір повідомлення на клавіатурі, читання повідомлень на екрані, дистантність комунікантів, відсутність візуального контакту, наявність гіпертексту, можливість виправлення тексту) та усного (неформальність, фатичний контент, відносно швидкий обмін повідомленнями, часто зневага правилами орфографії та пунктуації; використання емотиконів, емодзі, буквено-складового та буквено-цифрового написання слів, багаторазового написання розділових знаків з метою передачі емоційного стану автора, емоційного наголосу, передачі темпу чи гучності мовлення, написання слів та речень з великих літер; використання комп'ютерного жаргону та ін.), тобто можна говорити про появу нового різновиду форми мовлення – усно-писемної.

Зміни, що відбуваються в мові, яка функціонує в мережі Інтернет, відбуваються на різних рівнях: на рівні лексики, правил побудови висловлювань і зв'язного тексту, жанрово-стилістичних норм, співвідношення норм усного та писемного мовлення, комунікативних стратегій і тактик та ін.

До особливостей мови Інтернету в англomовній комунікації на *графічному* рівні можна віднести множинне написання знаків пунктуації; написання великими літерами слів, груп слів та окремих речень; багаторазове повторення у слові однієї і тієї ж літери; використання різних символів, що мають функціональне значення, – знаків @, #; вживання емотиконів, смайлів та емодзі.

До особливостей мови Інтернету на рівні *лексики* належить використання слів типу *Ummm, Ugh, Wow, Ouch, Mmmm*, що передають емоційно-експресивне значення й імітують настрій користувача, використання термінів та неологізмів.

На рівні *словотвору* мова Інтернету характеризується використанням: буквено-складового та буквено-цифрового способів написання слів; ініціальних скорочень.

Особливістю *синтаксичного рівня* є вживання неповних (номінативних) речень та еліптичних речень, метою яких є передача живої невимушеної бесіди з відтінками емоційності.

Вищезазначені проблемні питання є лише небагатьма, які стоять перед лінгвістами, що займаються дослідженням інтернет-комунікації та функціонує в ній мови. Мова Інтернету

є складним, унікальним явищем, що вимагає подальшого детального вивчення як на окремих своїх рівнях, наприклад, на рівні тексту, комунікативних стратегій і тактик, особливостях функціонування в окремих інтернет-жанрах, так і в комплексі, а також вивчення й порівняння мовних особливостей у різних сервісах Інтернету, що й визначає **перспективи подальших досліджень**.

Література:

1. Галичкина Е.Н. Специфика компьютерного дискурса на английском и русском языках (на материале жанра компьютерных конференций) : дис. ... канд. филол. наук : 10.02.20. Астрахань, 2001. 212 с.
2. Горошко Е.И. Лингвистика Интернета : формирование дисциплинарной парадигмы. *Жанры и типы текста в научном и медийном дискурсе*. 2007. Вып. 5. С. 223–237.
3. Горошко Е.И. Современная интернет-коммуникация: структура и основные параметры. *Интернет-коммуникация как новая речевая формация* : колл. монография / науч. ред. Т.Н. Кольцова, О.В. Лутовинова. Москва, 2012. С. 9–52.
4. Горошко Е.И. От психолингвистики 2.0 к психолингвистике 3.0: QuoVadis? *Психолингвистика* : збірник наукових праць ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди». 2009. Вип. 3. С. 108–124.
5. Иванов Л.Ю. Язык в электронных средствах коммуникации. *Культура русской речи* : энциклопед. слов.-справ. / под ред. Л.Ю. Иванова, А.П. Сковородникова, Е.Н. Ширяева и др. Москва, 2003. С. 791–793.
6. Компанцева Л.Ф. Интернет-лингвистика: когнитивно-прагматический и лингвокультурологический подходы : монография. Луганск, 2008. 528 с.
7. Лутовинова О.В. Лингвокультурологические характеристики виртуального дискурса : монография. Волгоград, 2009. 477 с.
8. Смирнов Ф.О. Национально-культурные особенности электронной коммуникации на английском и русском языках : дис. ... канд. филол. наук : 10.02.19. Ярославль, 2004. 222 с.
9. Штукарева Е.Б. Языковая специфика интернет-коммуникации. *Интернет-коммуникация как новая речевая формация* : колл. монография / науч. ред. Т.Н. Кольцова, О.В. Лутовинова. Москва, 2012. С. 291–302.
10. Biber D., Egbert J. Register variation online. Cambridge : Cambridge University Press, 2018. URL : https://www.researchgate.net/publication/343245106_Biber_Douglas_Egbert_Jesse_2018_Register_Variation_Online_Cambridge_Cambridge_University_Press_httpsdoiorg1010179781316388228.
11. Crystal D. Language and the Internet. Cambridge, 2004. 272 p.
12. Crystal D. Internet Linguistics : A Student Guide. London and New York, 2011. 179 p.
13. Demata M., Heaney D., Herring S.C. (eds). Language and Discourse of Social Media. New Challenges, New Approaches. Special issue of *Altre Modernita*. 2018. I-X. 1–168. URL : <http://https://riviste.unimi.it/index.php/AMonline/issue/view/1310/showToc?fbclid=IwAR2ePZHDCLOr9YcT0zkK62QDa02eZX6NIVmAYcuacszjGiRn46Np1vB8ao>
14. Dürscheid C., Siever C.M. Beyond the alphabet – Communication with emojis. *Zeitschrift für germanistische Linguistik*. 2017. 45(2). P. 256–285.
15. Herring S.C. The Co-Evolution of Computer-Mediated Communication and Computer-Mediated Discourse Analysis. / In P. Blitvich & P. Bou-Franch (Eds.), *Analysing digital discourse: New insights and future directions*. London : Palgrave Macmillan. 2018. URL : <http://ella.slis.indiana.edu/~herring/adda.pdf>.
16. Herring S.C. Grammar and Electronic Communication. In C. Chappelle (Ed.), *The Concise Encyclopedia of Applied Linguistics*. Hoboken, NJ : Wiley-Blackwell. 2019. URL : <http://ella.ils.indiana.edu/~herring/CEAL.pdf>.
17. Yates S.T. Oral and Written Linguistics Aspects of Computer Conferencing: A Corpus Based Study. *Communication: Linguistic, Social and Cross-Cultural Perspective*. Amsterdam : John Benjamins Publishing, 1996. P. 29–46.

References:

1. Galichkina, Ye.N. (2001). Spetsifika komp'yuternogo diskursa na angliyskom i russkom yazykakh (na materiale zhanra komp'yuternykh konferentsiy) [Specifics of Computer Discourse in English and Russian (Based on the Genre of Computer Conferences)]. Diss. Cand. of Phil. Sciences: 10.02.20. Astrakhan, 212 p. [in Russian].
2. Goroshko, Ye.I. (2007). Lingvistika Interneta: formirovaniye distsiplinarnoy paradigmy [Internet-Linguistics: formation of the disciplinary paradigm]. *Zhanry i tipy teksta v nauchnom i mediyenom diskurse*, Iss. 5, pp. 223–237 [in Russian].

3. Goroshko, Ye.I. (2012). Sovremennaya internet-kommunikatsiya: struktura i osnovnyye parametry [Modern Internet communication: structure and main parameters]. *Internet-kommunikatsiya kak novaya rechevaya formatsiya: koll. monografiya.* / T.N. Kol'tsova, O.V. Lutovinova (eds.). Moscow: Flinta: Nauka, pp. 9–52 [in Russian].
4. Goroshko, Ye.I. (2009). Ot psikholingvistiki 2.0 k psikholingvistike 3.0: QuoVadis? [From psycholinguistics 2.0 to psycholinguistics 3.0: QuoVadis?]. *Psikholinhvistyka: zb. nauk. prats' DVNZ "Pereyaslav-Khmel'nyts'kyy derzhavnyy pedahohichnyy universytet imeni Hryhoriya Skovorody"*. Vol. 3, pp. 108–124 [in Russian].
5. Ivanov, L. Yu. (2003). Yazyk v elektronnykh sredstvakh kommunikatsii [Language in electronic means of communication]. *Kul'tura russkoy rechi: entsikloped. slov.-sprav.* / L.Yu. Ivanov, A.P. Skovorodnikov, Ye.N. Shirayayeva i dr. (eds.). Moscow: Flinta: Nauka, pp. 791–793 [in Russian].
6. Kompantseva, L.F. (2008). Internet-lingvistika kognitivno-pragmaticheskoy i lingvokul'turologicheskoy podkhody: monografiya [Internet-linguistics Cognitive-Pragmatic and Linguistic-Cultural Approaches: monograph]. Lugansk: Znaniye, 528 p. [in Russian].
7. Lutovinova, O.V. (2009). Lingvokul'turologicheskoye kharakteristiki virtual'nogo diskursa: monografiya [Linguistic and cultural characteristics of virtual discourse: monograph]. Volgograd: VSPU "Change", 477 p. [in Russian].
8. Smirnov, F.O. (2004). Natsional'no-kul'turnyye osobennosti elektronnoy kommunikatsii na angliyskom i russkom yazykakh [National and cultural features of electronic communication in English and Russian]. Diss. Cand. of Phil. Sciences: 10.02.19. Yaroslavl, 222 p. [in Russian].
9. Shtukareva, Ye.B. (2012). Yazykovaya spetsifika internet-kommunikatsii [Linguistic specifics of Internet-communication]. *Internet-kommunikatsiya kak novaya rechevaya formatsiya: koll. monografiya.* / T.N. Koltsova, O.V. Lutovinova (eds.). Moscow: Flinta: Nauka, pp. 291–302 [in Russian].
10. Biber, D., & Egbert, J. (2018). *Register variation online*. Cambridge: Cambridge University Press. Retrieved from: https://www.researchgate.net/publication/343245106_Biber_Douglas_Egbert_Je.
11. Crystal, D. (2004). *Language and the Internet*. Cambridge: Cambridge University Press, 272 p.
12. Crystal, D. (2011). *Internet Linguistics: A Student Guide*. London and New York: Routledge. Taylor & Francis Group, 179 p.
13. Demata, M., Heaney D., & Herring, S.C., Eds. (2018). *Language and Discourse of Social Media. New Challenges, New Approaches*. Special issue of *Altre Modernita*. I-X. 1–168. Retrieved from: <http://https://riviste.unimi.it/index.php/AMonline/issue/view/1310/showToc?fbclid=IwAR2ePZHDCorq9YcT0zkK62QDa02eZX6NIVmAYcuacszjGiRn46Np1vB8ao>.
14. Dürscheid, C., & Siever, C.M. (2017). Beyond the alphabet – Communication with emojis. *Zeitschrift für germanistische Linguistik*. 45(2). P. 256–285.
15. Herring, S.C. (2018). The Co-Evolution of Computer-Mediated Communication and Computer-Mediated Discourse Analysis. / In P. Blitvich & P. Bou-Franch (Eds.), *Analysing digital discourse: New insights and future directions*. London: Palgrave Macmillan. Retrieved from: <http://ella.slis.indiana.edu/~herring/adda.pdf>.
16. Herring, S.C. (2019). Grammar and Electronic Communication. In C. Chappelle (Ed.), *The Concise Encyclopedia of Applied Linguistics*. Hoboken, NJ: Wiley-Blackwell. Retrieved from: <http://ella.ils.indiana.edu/~herring/CEAL.pdf>.
17. Yates, S.T. (1996). Oral and Written Linguistics Aspects of Computer Conferencing: A Corpus Based Study. *Communication: Linguistic, Social and Cross-Cultural Perspective*. Amsterdam: John Benjamins Publishing, pp. 29–46.

Стаття надійшла до редакції 20.01.2022
The article was received 20 January 2022